

הצנחנים והשריון בתוככי כראמה: בית ברחוב הראשי של העיירה עולה בעשן סמיך

הם לא התרכזו במחנות, אלא השתכנו בבתים הפנויים, בכל חלקי העיירה. את בנייני הציבור הפכו למפקדות או לקסרק'טינים. באחד הזאדיות הקימו מחנה אוהלים קטן, הציבו שם מיטתה. ואילו שש-שבע חוות, מצפון לעיירה, הפכו בסיס של החבלנים החותקים יותר של אל-פתח. פה ושם בעיירה וסביבה נחפרו בונקרים ו' תעלות נגד הפצצות מן האוויר.

כאשר החלה הפעולה, ישנו אנשי אל-פתח, ברוב המיקרים. אבל, לדברי אחד מהם שנישבה והובא לישראל, הספיקו מפקדיהם לתפוס די מהר את אשר קורה, להזעיק את אנשיהם.

המדובר בעיקר בקצין המכביצעים של האירגון, הנושא את השם המחתרתי אבו עמאר. זהו מהנדס פלסטינאי, שכהן תקופת מה כיושב ראש הסתדרות הסטודנטים הפלסטינאים. מאז מלחמת ששת הימים הספיק לעבור מספר פעמים לגדה המערבית, ל' צורכי-הכנון, גיוס אנשים נוספים ואירגון. את בסיסו קבע בכראמה.

הוא הורה לאנשיו לעזוב את כראמה ולצאת לרכסים אשר ממזרח. "כשהיהודים יכו — יפגעו בחלל ריק. אחרי שיעזבו — נחזור!" הסביר.

כפי הנראה, הצליח בעצמו להסתלק, אולם אין כל ביטחון שהוא לא נהרג. כי זמן קצר אחרי התחלת הפעולה, כבר חסמו "הפרשים המוטסים", שבאו בהליקופטרים, את המעברים לרכסים. במורדות ההר נימשכו קרבות בין הצנחנים לבין החבלנים ושם, לפי הערכה רשמית, נהרגו כ-40 מאנשי אל-פתח שניסו להימלט מיזרח.

★ ★ ★

אזרחים שיתפו פעולה

בעיירה עצמה התגברו הצנחנים בקלות יחסית על התנגדות אנשי אל-פתח — אם כי היו כיסים שנלחמו באכזריות. במיקרה אחד, הצליח איש אל-פתח להתקרב עד לחללים, בו ישבו חיילים, ולהטיל פגימה שני רימונידי. החיילים הספיקו להשליך בחזרה רימון אחד: השני התפוצץ וגרם לאבידות.

מוקדה לחימה בכראמה היו החוות שמ' צפון. פקודת אבו-עמאר לסגת לא הגיעה לחבלנים החותקים שהתרכזו שם. הקרב על בתים אלה היה מר וממושך. בסיומו, יכלו הצנחנים לספור כימעט 40 הרוגים, (המשך בעמוד 29)

מתושבית. בעיקר נימלטו ממנה הפליטים החדשים.

אך במקביל, הופיעה בה אוכלוסייה חדשה מסוג אחר לגמרי: צעירים פלסטינאים, שעברו את אימוניהם הבסיסיים בסוריה, במצרים או בירדן עצמה, ואשר הצטרפו לאחר מאירגוני-הסירור. כראמה הפכה להם לבסיס עיקרי: הם התאכסנו בה עד לצאתם לפעולה מעבר-לירדן: השלימו שם את אימוניהם, חזרו אליה לאחר פעולה. מניחים, כי ערב פשיטת-צה"ל התרכזו בה קרוב ל-500 חבלנים כאלה, מרביתם אנשי אל-פתח, וחלקם אנשי האירגונים הקטנים המלוכדים סביב ג'ת-ף — ג'בהת תחרי פלסטין, או החזית לשחרור פלסטין.

הגישה לאיוורי-הפעולה, כדי למנוע זרימת צבא סדיר לעזרת הטרוריסטים, וגם כדי למנוע בריחת החבלנים מכראמה אל ההרים. המשימה היסודית הושגה. אפשר להתווכח על יעילותה כפיתרון לבעיית הגבולות. אפשר גם לשאול אם בכלל היתה צריכה להתקיים. אבל בטוח המידי השיגה את המטרה שנקבעה לה: פגיעה בבסיסי הטרוריסטים.

כראמה היא עיירה גדולה יחסית, שמספר תושביה התנפח לכדי 40 אלף אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר נוספו אליהם אלפים רבים של פליטים, ממחנות יריחו. אחרי תקריות האש החמורות בעמק-הירדן, בחוד' שים האחרונים, כימעט היתרוקנה העיירה

התקפת-מחץ, להתערב במהלך הפשיטה הישראלית על כראמה. אומנם לא לפתח הת' קפה-נגד, או לצאת מן המוצבים ההגנתיים, אבל לתקוף ממוצבים אלה את כל הכוחות הישראליים שנמצאו בטווח-פגיעה. בשעה 6.10 פתחו התותחים באש — ועד לחשיכה לא נדמו קולות המלחמה.

★ ★ ★

המפקד של "אל-פתח"

פעולת צה"ל היתה מורכבת משני חלקים:

- המשימה היסודית — פגיעה בבסיסי הטרוריסטים בכראמה,
- המשימה המסייעת — לחסום את

לאחר ניטרול כוחות-האויב, באחת הגיזרות, נחים חיילי צה"ל שביצעו את הפעולה. הצנחן הקיצוני משמאל, שנפצע קל בפעולה, חבש את רגלו בעצמו, אך לא הצטרף אל המפונים.

מנוחת הלוחמים